

Aan : Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties
Datum : 11 augustus 2019
Betreft : Reactie de Nederlandse Verwarmingsindustrie - Internet consultatie Wijziging Bouwbesluit 2012 2e herziening EPBD

Middels deze notitie reageert de Nederlandse Verwarmingsindustrie op de openbare (internet)consultatie zoals opengesteld ter zake “Wijziging Bouwbesluit 2012 2e herziening EPBD” van de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties. De consultatie betreft de nationale implementatie van de verplichtingen uit de tweede herziening van de Energy Performance of Buildings Directive, Richtlijn 2018/844/EU, hierna genoemd als EPBD III.

Onze reactie omvat de volgende onderwerpen:

1. **Eisen aan technische bouwsystemen**
2. **GAC's en keuringen**
3. **Handhaving**

1. **Eisen aan technische bouwsystemen**

De Nederlandse Verwarmingsindustrie is ontstaan vanuit een systeemgerichte visie op verwarmen, gericht op informatievoorziening en advies met betrekking tot de rol van verwarming in de gebouwde omgeving in Nederland. Het traditionele denken is vooral productgericht. Wij vinden het dan ook een goede ontwikkelingen dat de technische bouwsystemen op systeemniveau zijn geformuleerd: niet één deelproduct, maar het totaal aan opwekking, distributie, afgifte en controls.

Technische bouwsystemen moeten conform EPBD III adequaat gedimensioneerd, gerealiseerd, beheerd en onderhouden worden. Daarnaast moeten technische bouwsystemen aan een bepaalde energieprestatie voldoen. Bij het nieuw installeren, vervangen of verbeteren van technische bouwsystemen moet het al dan niet voldoen aan deze eisen gedocumenteerd worden, waarbij de documentatie overhandigd moet worden aan de gebouweigenaar. Dit kan een complexe opgave zijn. Dit betekent namelijk dat het ontwerp van technische bouwsystemen bekend moet zijn, hetgeen niet altijd het geval is in de bestaande bouw. Daarnaast moet de energieprestatie eis geborgd worden door degene die technische bouwsystemen vervangt of verbetert, in de praktijk vaak de installateur. Hiervoor is kennis van de aanstaande berekeningsmethode voor de energieprestatie van gebouwen nodig: de NTA 8800.

De Nederlandse Verwarmingsindustrie pleit ervoor dat een doelmatige tool ontwikkeld wordt, bij voorkeur parallel aan/geïntegreerd met de ontwikkeling van de NTA8800, die de energieprestatie eis effectief en efficiënt kan toetsen.

2. GAC's en keuringen

Het keuringsregime van verwarmingssystemen is beschreven in Artikel 6.61. Verwarmingssystemen met een nominaal vermogen van 70 kW moeten eens in de 4 jaar gekeurd worden. EPBD III introduceert hier uitzonderingen voor:

- In artikel 6.61 lid 6 en artikel 6.6.2 lid 6 is gesteld dat de keuring niet van toepassing is voor een gebouw met een systeem voor gebouwautomatisering en controle als bedoeld in artikel 6.64. Daarmee vervalt de keuringsverplichting voor verwarmingssystemen en aircosystemen wanneer een gebouwautomatisering en -controlesysteem (GACs) klasse C (NEN EN 15232) met een uitgebreidere energiemanagercomponent (volgens klasse B of nationale eisen van vergelijkbaar niveau) is geïnstalleerd.
- Bij utiliteitsgebouwen met verwarmingssystemen of airconditioningssystemen (al dan niet gecombineerd met ventilatie) met een nominaal vermogen van meer dan 290 kW moeten met ingang van 2026 GACs systemen zijn geïnstalleerd (die voldoen aan een aantal eisen ten aanzien van monitoring, registratie, analyse en instelbaarheid, benchmarking en terugkoppeling en communicatie en interoperabiliteit). Dit betekent effectief dat vanaf 2026, vanwege deze verplichting, deze verwarmingssystemen of airconditioningssystemen niet meer keuring plichtig zijn (zie voorgaande bullit).

Wij vinden het een goede ontwikkeling dat er aandacht is voor GACs in de EPBD III. Indien goed ontworpen bieden GACs de mogelijkheid om (op afstand) monitoring, registratie, analyse en instelbaarheid, benchmarking en terugkoppeling en communicatie en interoperabiliteit mogelijk te maken. Een goede werking van het systeem is afhankelijk van de gebouwinstallaties, de GACs en het gebouwontwerp. Het is daarbij van belang dat na een mogelijke aanpassing op gebouwontwerp (bijvoorbeeld herinrichting kantoor) het systeem goed ingeregeld is.

De bovengenoemde artikelen stellen GACs verplicht bij systemen met een nominaal vermogen van meer dan 290 kW, met ingang van 2016. Daarmee vervalt effectief de EPBD-keuringsplicht voor deze systemen (zie eerste bullit). Bij systemen met een nominaal vermogen van meer dan 290kW speelt naast efficiëntie ook veiligheid een grotere rol. Er zijn veel variabelen die invloed hebben op een optimale en veilige werking van systemen. Wij vinden het daarom goed als een keuringsvorm voor verwarmingssystemen, in het bijzonder met een nominaal vermogen van 290kW of meer, gehandhaafd blijft, naast het voorschrijven van de GACs.

3. Handhaving

De EPBD III introduceert artikelen waar markt, gebouweigenaren en ook overheid op voorbereid moeten zijn, zoals de eisen aan technische bouwsystemen. Gebouweigenaren moeten uitvoering geven aan de richtlijn, de markt moet doelmatige tools ontwikkelen om de eisen te borgen en de betreffende arbeidsmarkt bij te scholen. Dit vergt een aanzienlijke inspanning, net als bij de implementatie van de EPBD II. De doelstelling van de EPBD zou voldoende moeten zijn om het stelsel na te leven, maar de praktijk is echter anders. Weer wordt de markt geacht middelen te ontwikkelen en te investeren in kennis van de professionals die de richtlijn moeten implementeren en uitvoeren (gebouweigenaren), terwijl er in de praktijk in onvoldoende mate wordt gehandhaafd. Ervaring met de implementatie en handhaving van EPBD II leidt ertoe dat de markt niet uit zichzelf zal bewegen om diverse middelen te ontwikkelen, als de herziening wederom niet adequaat wordt gehandhaafd.

Een complicerende factor is en het van dat van de belangrijkste gerubriceerde gebouwonderwerpen er circa 30 onderhevig zijn aan wettelijke verplichte keuringen. De gebouweigenaar wordt geacht te weten welke verplichte keuring van toepassing zijn op een gebouw, in welke frequentie er gekeurd moet worden en door welke vakbekwame personen. Gelet op bestaande, nieuwe en toekomstige regelgeving is het voor de gehele keten (eigenaar, dienstverlener, certificeerder, overheid, handhaving) van belang overzicht te hebben in wettelijke verplichtingen en middelen te ontwikkelen voor naleving en handhaving.

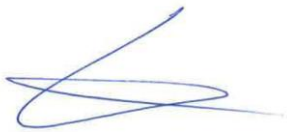
De Nederlandse Verwarmingsindustrie pleit voor een digitaal gebouwregister waarin wettelijk verplichte keuringen, controles, inspecties en registraties inzichtelijk zijn gemaakt. Op deze manier wordt al de benodigde informatie gecentraliseerd op gebouwniveau. Dit maakt het voor de handhavende instanties ook makkelijk om te handhaven, omdat inzichtelijk gemaakt wordt welke gebouwen niet voldoen aan de wetgeving.

De markt is bereid te investeren in een dergelijk register, in de vorm van een publiek private samenwerking. Het register is pas succesvol wanneer het een handhavingsmiddel wordt. De Nederlandse Verwarmingsindustrie denkt graag mee in het succesvol opzetten van het register. De leden van de Nederlandse Verwarmingsindustrie en partnervereniging NVKL (airconditioningsystemen) hebben immers ook respectievelijk het in de geest van de EPBD ontwikkelde OK CV-registratiesysteem en NVKL-Aircokeur ontwikkeld.

Met hoop dat u deze reactie met de nodige aandacht zult behandelen,

Hoogachtend,

C. (Coen) van de Sande

Directeur de Nederlandse Verwarmingsindustrie